

Causa NPŠ

úvodní informační zpráva

Rozpor

V současnosti snad ani neexistuje v problematice NPŠ zásadní neshoda v tom, co je cílem existence NPŠ, totiž uchování a zlepšení přírodního prostředí v NPŠ, jak je uvedeno v §1 odst.1 a §2 odst. 1 nařízení vlády 163/1991 Sb., kterým byl NPŠ vyhlášen; zásadní rozpor je ovšem v tom, jak si kdo výše uvedené cíle vykládá.

Existují v podstatě **dva protichůdné názory**:

První názor tvrdí, že úkolem a cílem NPŠ je vytvořit „skutečnou“ přírodu, tj. divočinu. Ta ovšem podle zastánců tohoto názoru může vzniknout pouze samovolně, bez vlivu člověka, a proto je nutné pro dosažení tohoto cíle vyloučit jakékoli lidské zásahy. – „Příroda si pomůže sama!“

Druhý názor naproti tomu říká, že příroda je nezávislá na člověku a že příroda zde je a bude bez ohledu na činnost a vlivy člověka. Že oceňování hodnot přírody je čistě lidský přístup a stavění na tomto přístupu má blíže k ideologii než k ochraně přírody a způsobuje více škody než užitku. (Pozn.: Škoda neznamená nutně pouze ekonomickou ztrátu.). Že první přístup vede k nepřijatelnému poškozování křehkých ekosystémů extrémních poloh Šumavy.

Dění

Každé lidské působení, ať už vědomě aktivní (konání) nebo vědomě neaktivní (nekonání) má nějaké důsledky. Je nezodpovědné, pokud člověk tyto důsledky nezhodnotí dříve, než začne jednat. (Pro lesníky je primárním tzv. princip předběžné opatrnosti – „třikrát zvaž, než jednou řízneš“.)

Zastánci prvního názoru, kteří v současnosti v NPŠ rozhodují, revizi případných dopadů neprovedli. A pokud snad ano, pak s nimi veřejnost rozhodně neseznámili. Naopak, varování druhé strany o možných důsledcích nejenže nevyvrátili ověřitelnými seriózními vědeckými argumenty, ale argumentují

- (1) populistickou demagogií (Otázka „Chcete, aby s v NPŠ kácelo?“ nemůže mít jinou odpověď než „NE!“);
- (2) lžemi (pod odumřelými porosty samovolně vzniká nový les, který je cennější než původní smrkové monokultury – obnova pod odumřelými porosty vznikla ještě pod živým mateřským porostem nebo byla později dosázena!);
- (3) difamací („fachidioti“ a „lesnická lobby“).

Stoupenci druhého názoru zastávají stanovisko, že vytčeného cíle, tj. přírodních lesů optimální struktury a diverzity (tj. odpovídající přírodním podmínkám lokality) lze daleko rychleji, efektivněji a hlavně bezpečněji dosáhnout cílenými zásahy v řízeném převodu lesních porostů NPŠ do cílového stavu.

Důsledky

Současný postup Správy NPŠ a MŽP je postaven na věrohodně neprokázaném názoru, že ponecháním fragmentů (v tomto konkrétním případě NPŠ) lesa samovolnému vývoji vyloučením úmyslných zásahů do vývoje lokality (pojem „ekosystém“ zde není vhodné použít, neboť území by muselo být dostatečně rozsáhlé, aby ekosystém jako takový nemohl zaniknout a změnit se na zcela jiný) se v reálném čase a bezpečně dosáhne tzv. přírodního

lesa, který má být cennější než les současný a i cennější než les, který by ze současného lesa mohl vzniknout (pokud by les předčasně nezanikl). Tento postup přechází mlčením riziko, že ekosystém na omezené lokalitě bude zcela rozvrácen a bude nahrazen ekosystémem jiným s následky (v tomto konkrétním případě NPŠ):

- (1) odkrytí porostní půdy a její degradace s následnou interskeletární erozí;
- (2) změna mikroklimatu pod odumřelými porosty, a tím zhoršení možností přirozené obnovy lesa s rizikem trvalé změny ekosystému;
- (3) změna vodního režimu s dopady na široké okolí.

Důsledkem těchto změn je změna životního prostředí současné bioosádky lokality s možnými osudovými následky (co škodí tetřevovi více – citlivě prováděná ochrana lesa, nebo ústup borůvky a vymizení živých stromů s pupeny, jimiž se tetřev v zimě živí?!)

Odmítání ochrany lesa přímo (vedle dalších vyvolaných následků) vede:

- (1) k velkoplošnému odumírání kůrovcem napadených porostů;
- (2) k ohrožení kůrovcem nejen nejbližších sousedních porostů, ale i porostů ve velkých vzdálenostech (přenos kůrovce nejen větrem, ale jeho rozšíření i převozem vytěženého neasanovaného kůrovcového dřeva kolem dopravních linií do dřevozpracovatelských závodů třeba až ve vnitrozemí);
- (3) k vyvolanému zvýšení těžeb v napadených porostech (když se provádí ochrana lesa, což je prevence!, pak ke katastrofickému rozšíření kůrovce nedochází, nedejde k napadení velkého počtu stromů, a tím ani není nutno kácet velké množství napadených stromů).

09.06.2008

Vladimír Říha
Šumava 21